

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут
Кафедра нарисної геометрії та інженерної графіки

СИЛАБУС
освітньої компоненти – ОК 16.3
Навчальна дисципліна - Акцидентний шрифт

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	02	Культура і мистецтво
Спеціальність	022	Дизайн
Освітня програма	ОПІ «Графічний дизайн»	
Обсяг дисциплін	3 кредити ЕCTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Розрахунково-графічна робота, поточний та підсумковий контроль знань	
Форми контролю	Диференційований залік	

Викладач:

Сидорова Наталія Валеріївна, канд. техн. наук, доцент кафедри нарисної геометрії та інженерної графіки,
sidorovanataliya@ukr.net

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **знайомляться** з історією виникнення та розвитку шрифту; графічними характеристиками акцидентного шрифту і його структурою; основами шрифтової графіки; естетичними вимогами до шрифту;

Наприклад: вміти застосовувати типи акцидентного шрифту відповідно до змісту та призначення; поєднувати гарнітури шрифтів; оформлювати акцидентним шрифтом тексти і заголовки;

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: рисунок, основи шрифту.

1. Програмні результати навчання

2.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ПРН6. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.

ПРН20. Застосовувати набуті знання й розуміння психології творчості, осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- історію виникнення та розвитку шрифтів;
- графічні характеристики акцидентного шрифту і його структуру;
- основи шрифтової графіки;
- шрифтові стандарти;
- естетичні вимоги до шрифту;

розуміти:

- теоретичні основи акцидентного шрифту;
- практичні навички використання закономірностей типів акцидентного шрифту;

володіти:

- відтворенням стильової єдності шрифту по базовим елементам;
- шрифтом як рівноправним елементом графічної композиції;

вміти:

- застосовувати типи акцидентного шрифту відповідно до змісту та призначення;
- поєднувати гарнітури шрифтів;
- оформлювати акцидентним шрифтом тексти і заголовки;

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабора торні	самос тійна
I семестр					
1	Дисципліна "Акцидентний шрифт": мета і задачі. Анатомія шрифту. Актуальна система класифікації шрифтів. Цікаві конструктивні та історичні особливості.	2			
2	Акцидентні шрифти. Об'єднання шрифтів не за конструктивним принципом, а за призначенням.	2			

	Піонери в створенні заголовкових шрифтів (англійські друкарі Томас Котрелл та Вільям Кезлон ІІ)				
3	Типологія акцидентного шрифту за художньо-образними ознаками: біоморфні (зооморфні, флоральні), антропоморфні, образотворчі (сюжетні, ілюстративні, предметні) і декоративні шрифти (орнаментальні, каліграфічні, об'ємно-просторові, асоціативні).	2			
4	Головні художньо-образні особливості шрифту, що складаються із символіки (архетиповість), образності (метафора, алегорія, конотація, стилізація) і емоційних властивостей. Акцидентний набір: мала кількість тексту, складне художнє оформлення, в тому числі орнаменти, сітки та інша складальні прикраси або, наприклад, оптичні ефекти набірного шрифту.	2			
5	Акцидентний шрифт як один із засобів комунікації робить на людину емоційний вплив, що складається з послідовного ряду асоціацій, а також гармонійного сполучення перцептивних відносин: рівноваги, простоти, умовності, значення, виразності, простору й кольору. Роль кольору на основі монохромного контрасту, найтонших модуляцій тіні, площі колірних плям, використання кольору для надання особливого емоційного впливу.	2			
6	Історичний процес формоутворення акцидентного шрифту		2		
7	Графічна робота №1. Біоморфний тип акцидентного шрифту – напис та оформлення власного імені на форматі А-3.		7		
8	Графічна робота №2. Антропоморфний тип акцидентного шрифту – напис та оформлення буквиці на форматі А-3.		7		
9	Графічна робота №3. Образотворчий тип акцидентного шрифту – напис та оформлення вислову на запропоновану тему.		7		
10	Графічна робота №4. Декоративний тип акцидентного шрифту – напис та оформлення українського алфавіту на формат А-3.		7		
11	Заповнення титульного аркушу		2		
12	Підсумки вивчення дисципліни		2		
13	Підготовка до лекційних занять, теоретичних занять і методичних основ курсу				6
14	Продовження виконання та оформлення графічної роботи – біоморфний тип акцидентного шрифту – напис та оформлення власного імені на форматі А-3.				10
15	Продовження виконання та оформлення графічної роботи – антропоморфний тип акцидентного шрифту – напис та оформлення буквиці на форматі А-3.				10

16	Продовження виконання та оформлення графічної роботи – образотворчий тип акцидентного шрифту – напис та оформлення вислову на запропоновану тему.				10
17	Продовження виконання та оформлення графічної роботи – декоративний тип акцидентного шрифту – напис та оформлення українського алфавіту на формат А-3.				10
Разом		10	34		46

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «диференційованого заліку» за навчальною дисципліною «Акцидентний шрифт» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
<i>(III семестр)</i>			
Розрахунково-графічна робота	1	50	80
Контроль знань: поточний контроль знань	1	5	10
Контроль знань: семестровий контроль знань	1	5	10
Разом		60	100

З дисципліни передбачено виконання:

- титульного аркушу,
- розрахунково-графічної роботи, яка включає:
 - графічна робота №1. Біоморфний тип акцидентного шрифту – напис та оформлення власного імені на форматі А-3. Контроль здійснюється за допомогою усного опитування, опитувальних аркушів у письмовій формі, аудиторних контрольних графічних робіт.
 - Графічна робота №2. Антропоморфний тип акцидентного шрифту – напис та оформлення буквиці на форматі А-3.
 - Графічна робота №3. Образотворчий тип акцидентного шрифту – напис та оформлення вислову на запропоновану тему.
 - Графічна робота №4. Декоративний тип акцидентного шрифту – напис та оформлення українського алфавіту на форматі А-3.

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Перпері А.О., Сидорова Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Основи шрифту» для студентів спеціальності 022 «Дизайн» освітній рівень (бакалаврський). ОДАБА: Одеса, 2022. – 64с.
2. Перпері А.О., Бредньова В.П., Яворська Н.М. Методичні вказівки з дисципліни «Мистецтво шрифту» до практичних занять для виконання контрольних і самостійних робіт для студентів спеціальностей: 191 «Архітектура та містобудування», 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр». ОДАБА: Одеса, 2019. – 59 с.
3. Бредньова В.П., Перпері А.О., Яворська Н.М. Навчальний посібник з дисципліни «Мистецтво шрифту» для студентів спеціальностей: 191 «Архітектура та містобудування», 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр». ОДАБА: Одеса, 2017. – 128с.
4. Поліщук А. А. Творчі аспекти проектування шрифтової графіки // Дизайн-освіта як галузь креативних індустрій: матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 18-19 квітня 2019 р. / МК України, Київ. нац. ун-т к-ри і мист; редкол.: Удріс-Бородавко Н., Болтенков А., Чистіков О. К.: КНУКіМ. 2019. - С. 100–104.

Допоміжні джерела інформації

1. Основи типографіки [Електронний ресурс]. Денисенко С.М. Київ, 2019. - 60 с.
2. Ellen Lupton. Thinking With Type. 2004. - 173 с.
3. Robert Bringhurst. The Elements of Typographic Style. Hartley & Marks Publishers, 2012. - 254 h.
4. Шевченко В. Типографіка та модульність реклами. Частина 1. Типографіка. К.: Інститут журналістики, 2017. - 123 сл.
5. Felici J. The Complete Manual of Typography. Adobe Press, Peachpit, 2011. - 416 p.
6. Saltz I. Typography Essentials: 100 Design Principles for Working with with Type. Rockport, 2009. - 209 p.
7. Лесняк В. И. Акцидентный шрифт: 75 оригинальных шрифтов. Х. : Колорит. 2010. - 140 с.
8. Рудер Э. Типографика: Руководство по оформлению: Пер. с нем., послесл. и коммент. М. Жукова. М: Книга. 1982. - 286 с.
9. Поліщук А. А. Теорія та практика графіки. : навч. пос. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2015. - 212 с.